

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

ראש השנה - י"ב

1. לר' אליעזר הסובר שהמבול החל בחשון, מדוע נקרא חודש 'שני' ?
חודש שני לדין. ואמנם בזמן זה מעינות מתגברין. אך שינה הקב"ה בכך שכיון שקלקלו ברותחין, נידונו ברותחין. שהרי כתוב "וישוכו המים" משמע נתקררו כמו וחמת המלך שככה. וסתם חמה רותחת.
2. החכמים, האם מחשבים מניסן או מתשרי?
חכמי ישראל - למבול כר"א שהתחיל בחשון, כיון ששנות הדורות נמנות מתשרי אך לזמן הבריאה סוברים כר' יהושע שבניסן. וכמוהו מחשבים את תקופות השנה, דהיינו שחמה נתלתה בתחילת ליל רביעי ושנת החמה היא 365 ועוד רבע יום הלכך לעולם תקופת ניסן מתחילה באחד מרבעי היום. חכמי אומות העולם - אף למבול כר' יהושע שבאייר. שכך מונים שנות הדורות.
3. בברייתא: א' בתשרי ר"ה לירקות, מעשרות ולנדרים. ירקות היינו מעשר ירק. א"כ מה ההבדל בין ירקות למעשרות?
ירקות: מעשר ירק מדרבנן. מעשרות: דגן תירוש ויצהר דאורייתא. והקדים הדרבנן כיון שחביב עליו. והתנא במשנתנו שנה רק ירקות כיון שאת הדאורייתא נלמד מק"ו.
והטעם שנשנה 'מעשרות' לשון רבים - ללמד אחד מעשר בהמה ואחד מעשר דגן.
והטעם שירקות לשון רבים - ללמד שני מיני ירקות, ירק שדרכו להמכר באגודות גמר מלאכתו משיאגד, ושנמכר בתפוזרת גמר מלאכתו משימלא את הכלי.
4. בערב ראש השנה - ליקט ירקות חלקם קודם השקיעה וחלקם אחר השקיעה. מה דינו לענין מעשר ?
כיון שהולכים אחר לקיטתם חלקם נחשבים מן החדש וחלקם מן הישן ואין מעשרין מזה על זה.
ואם היתה זו שנה שניה הנכנסת לשלישית מה שליקט קודם שקיעה, מעשר ראשון ושני. ומה שאחר השקיעה מעשר ראשון ועני.
5. מה המקור שבשנה שלישית מפרישים מעשר עני ולא שני?
הפסוק של מעשר עני: "כי תכלה לעשר וכו' בשנה השלישית" - שנת המעשר וכו' שנה שיש בה מעשר אחד מהמעשרות שנהגו בו בשנים שלפניה. וזהו מעשר ראשון. ומעשר שני יבטל. ואין לומר שהכוונה שנת מעשר שנהג מעשר עני ומעשר ראשו יבטל:
לר' אליעזר בן יעקב כיון שהקיש הכתוב מעשר ראשון לנחלה שאין לה הפסק ולעולם שייכת לבעליה.
ולר' יהודה מהפסוק ובא הלוי כל זמן שבא תן לו.
6. מה הביאור שאחד בתשרי הוא ר"ה לנדרים?
אם אמר לשנה זו. אפילו אם עומד בכ"ט אלול. למחרת בא' תשרי מלאה לו שנה. [אמנם אם אסר ע"ע למשך שנה: מונה י"ב חודש מיום ליום] ואפילו למ"ד יום אחד אינו חשוב שנה, בנדר כיון שדעתו לצער עצמו כבר הצטער ואין דעתו ליותר מזה.
והטעם שאינו בניסן כיון שהולכים אחר לשון בני"א שקוראים לא' בתשרי ר"ה.
7. תלתן [מין תבלין] מתחייב במעשר כשהזרעים צמחו בתוך התרמילים. מה המקור לדגן, תירוש ויצהר שמתחייבים כשיביאו שלישי?
"מקץ שבע שנים במועד שנת השמיטה בחג הסוכות" תבואה שהביאה שלישי בשביעית לפני ר"ה, נוהגים בה דיני שביעית בשמינית. שהרי סוכות שאחר המיטה, הוא שמינית.